

List izhaja 1. in 15
vsakega meseca.

Posamezna štev. 2 K.

Rok opisi se ne vra-
čajo in nefrankirana
pisma se ne spreje-
majo.

Inserati po dogovoru.

VOJNI INVALID

Uredništvo:

Šelenburgova ulica
štev. 6/II, levo.

Upravištvo:

Poštni urad,
Ljubljana VII.**Glasilo splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Slovenijo.**

O načrtu invalidskega zakona.

Z veseljem smo pozdravili invalidi sprejetje ustave na Vidov dan, ker smo se zavedali, da bo pospešila rešitev našega vprašanja. Ustava je povzročila, da je za nas invalide napočil trenutek, ko namerava celokupna vlada in narodna skupščina v najkrajšem času končno urediti invalidsko vprašanje. Ministrstvo za socialno politiko je uvidelo, da ne more rešiti invalidskega vprašanja z različnimi uredbami, ampak le s pomočjo zakona. V to svrhu je izdalo ministrstvo načrt, ki ga predloži še koncem tega meseca ustavotvorni skupščini v pretrih in odobritev.

Invalidi z radostjo odobravamo ta korak ministerstva za socialno politiko, ker smo izkusili, da nas dosedaj izdane uredbe niso zadovoljile v taki meri, kot smo pričakovali. Spoznali smo, da bi uredbe ublažile bedno stanje invalidov, vdov in sirot in preprečile nezadovoljstvo, ako bi ministrstvu podrejeni organi izvrševali iste tako, kakor so pisane. Toda omenjeni organi tolmačili so uredbe v takem smislu, da se nam kolikor mogoče prikrajšajo zaslužene pravice. Zahtevali smo le to, kar je predvideno v uredbah, toda največkrat se nam ni ugodilo, naše prošnje so bile neuslišane in na naše prizive odgovarjalo se je z motivacijo, da uredba ni zakon.

Zato je neobhodno potrebno, da država z zakonom zagotovi vojnim žrtvam ono, kar jim dolguje, to je, da vsposobi invalide za pridobitni položaj, da jim omogoči življenski obstoj. Zakon mora vzbuditi v invalidu čustvo, da ni zapuščen in pozabljen, nuditi mora prizadetemu dovolj jamstva, da postane zopet vreden član človeške družbe. Zakon mora jasno predočiti vsem invalidom, da hoče država rešiti invalidsko vprašanje pravilno kakor zahtevajo, ne samo družabni ampak tudi državni interesi.

V označenem smislu so delovale razne ankete in komisije, ki so imele nalogo preučevati invalidsko vprašanje v vsej njegovi težini in pripraviti potreben material, na podlagi katerega je ministerstvo za socialno politiko izdelalo načrt invalidskega zakona. O omenjenem načrtu razpravljala je v Beogradu širja konferenca, ki jo je sklicalo ministrstvo za socialno politiko dne 19. septembra t. l. Konferenci so prisostvovali zastopniki posameznih ministrstev in invalidskih organizacij. Namen konference je bil, da zastopniki vlade sporazumno z zastopniki invalidskih organizacij vsestransko pretresajo načrt, ga izboljšajo in izjavijo svoje mnenje, oziroma da na podlagi novih boljših predlogov izdelajo končni načrt invalidskega zakona, ki nato ministrstvo za socialno politiko predloži ustavotvorni skuščini v odobritev.

Pri podrobnem razpravljanju o načrtu se je uvidelo, da invalidsko vprašanje ni tako enostavno, kakor izgleda prvi hip, temveč, da je precej komplicirano; čim natančneje razmotrujemo o njem, tem bolj razumevamo, kje ima vsepovsod ureditev tega vprašanja svoj koren in priznati moramo, da sega invalidsko vprašanje globoko v posamezne panoge državnega ustroja. To je dejstvo, na podlagi katerega je bilo treba spoznati vsa sredstva, ki so potrebna za pravično rešitev tega vprašanja in uvaževati odvisnost vseh pojavov družabnega življenja. Zato je izdelovanje invalidskega zakona zahtevalo ostro oko in zavest moralne odgovornosti od onih, ki so stvorili načrt invalidskega zakona, ki so mu udarili temelj. Temelj tvorita dva osnovna problema: **finančni in gospodarsko-socialni.**

Po splošnih javno-pravnih načelih ima država v svrhu varstva svoje integritete pravico uporabiti duševno in telesno silo svojih članov,

toda istočasno je dolžna dati odškodnino onemu članu, ki v tem slučaju brez lastne krivice pretrpi materialno ali moralno škodo.

Odškodnina se prizna v prvi vrsti v obliki pokojnine in dodatka. Ako govorimo o pokojnini in dodatku moramo poudarjati **finančni problem**, ki je odvisen od finančno-ekonomske sposobnosti naše države. Po zakonu ima pravico do pokojnine ona oseba, ki je v vojni službi zadobila hibo ali bolezen in se je radi tega njena sposobnost za vsakdanje življenje v gotovi meri zmanjšala. Vprašanje je, kako naj se odmeri količina pokojnine?

Brezdvomno bi bilo najpravičnejše, ako bi poslužila kot merilo za določevanje pokojnine poprečna svota, ki je potrebna za pristojno življenje; kajti invalid, ki se je žrtvoval za državo, ima pravico zahtevati od nje ono, kar mu je potrebno za življenje. Toda omenjeno merilo se ne more uveljaviti, ker bi se na ta način preveč obremenile državne blagajne, kar pa invalidi niti želimo niti zahtevamo. Razvidno je, da se radi slabega finančnega stanja naše države ne bi mogle izplačevati pokojnine v pravem času, ako bi se uporabila kot merilo za določevanje pokojnine poprečna vsota, potrebna za samostojno življenje. Zato predvideva načrt invalidskega zakona glede odmere pokojnine **procentualni sistem**, ki ga priznavajo vse moderne države. Količina pokojnine je odvisna od stopnje invalidnosti. Invalid, ki je 100 % delanezmožen, prejema polno invalidnino, invalid z manjšo stopnjo nesposobnosti le sorazmerni del polne invalidnine. Ako znosi n. pr. polna invalidnina za redova 1800 din. letno, prejema invalid s 70 % nesposobnosti 70 % polne invalidnine, kar znosi 1260 din. Za odmero pokojnine veljajo isti odstotki telesne nesposobnosti le pri invalidih s 70 % do 100 %, medtem, ko se pri invalidih z 20 % do 60 % ne glede količine pokojnine zmanjša odstotna vrednost telesne nesposobnosti za 10 %. N. pr.: invalid, ki je 50 % delanezmožen, prejema 40 % polne invalidnine, a ne 50 %. Vsekakor bi bilo pravično, da invalidi s 50 % nesposobnosti prejema 50 % polne invalidnine, ker jih moramo smatrati za srednje težke. Toda tozadevnemu predlogu zastopnikov invalidskih organizacij konferenca ni mogla ugoditi radi finančnih težkoč.

Nastane vprašanje **kakšen značaj** ima pokojnina? Ali je smatrati pokojnino kot nagrado in priznanje, ali kot sredstvo za vzdrževanje? Ako se smatra pokojnina kot nagrada, potem bi se morala podeliti vsem prizadetim brez ozira na materialno stanje. Toda iz načrta invalidskega zakona je razvidno, da se pokojnina ne smatra za nagrado, ker se v načrtu nahaja člen, na podlagi katerega se invalidom, ki plačajo 300 din. neposrednega davka, odreka pravica do pokojnine. Isto je torej smatrati kot sredstvo za **vzdrževanje**. Toda razumljivo je, da pokojnina brez dodatkov nikakor ne bi ustrezala svojemu namenu.

Dodatki, ki jih predvideva načrt invalidskega zakona so dvojni:

1. **osebni**, ki veljajo za invalide same. Semkaj spada dodatek za težke invalide, ki so popolnoma nesposobni za vsakdanje življenje, dodatek za zdravljenje in draginjski dodatek.

2. **Rodbinski dodatki**, ki jih prejema invalid za ženo, otroke, sestre, brate, roditelje itd. ako jim je bil edini hranitelj.

Pokojnina in dodatek pa ne zadostujeta invalidu za obnovitev starega ali osnovanje novega samostalnega položaja. Zato ima invalid po zakonu pravico do brezobrestnega posojila, oziroma posojila z nižjo obrestno mero, ako nudi dovolj osebne in stvarne garancije, da bo posojilo pravilno uporabil in povrnil. Pri odmeri brezobrestnega posojila vplivale so težke finančne prilike, tako da je v načrtu invalidskega

zakona predvideno kot največje posojilo v znesku 10.000 din.

Spoznali smo v glavnih obrisih, kje moramo povdarjati pri rešitvi invalidskega vprašanja finančni problem in uvideli smo njegovo važnost. Bolj važen kot finančni, je gospodarsko-socialni problem v načrtu invalidskega zakona.

Gospodarsko-socialni problem zahteva natančno poznavanje in razumevanje stanja, v katerem se nahajajo invalidi ter nalaga državi dolžnost, da jih vsposobi za življenski obstoj in jim poišče mesto, ki jim pripada v razvoju človeške družbe. Zdrav socialni smisel bo pokrenil rešitev invalidskega vprašanja na pravo pot in na ta način bo omogočen državi rešiti velik del splošnega socialnega vprašanja.

Načrt invalidskega zakona zasleduje gospodarsko-socialni problem v takem smislu, da se čimnajveč invalidov gospodarsko osamosvoji zlasti s pridobitvijo obrtnih pravic, za kar je treba predvideti pogoje, okolnosti in sredstva. Invalida se mora vsposobiti za stari poklic ali ga izobraziti za novega. Vsekakor je strokovna izobrazba mnogo lažja, ako tvori njeno podlago razdelitev dela in specializiranja. Potrebno je invalidom nuditi priliko, do poskusijo razne posle in si izvolijo posel, ki odgovarja njihovi fizični sposobnosti in za katerega so najbolj prikladni ter podvzetni, kajti pravi uspeh dela odvisen je od tega, ako si invalid sam izbere poklic.

Po načrtu invalidskega zakona se bo vršila strokovna izobrazba **na državne stroške v državnih invalidskih šolah**, po potrebi tudi v javnih šolah in podjetjih, v izrednih slučajih pa pri privatnih podjetjih in privatnih mojstrih na podlagi sklenjene pogodbe. Pred vsem pa stremi načrt za tem, da traja strokovna izobrazba kolikor mogoče malo časa, največ eno leto, v izrednem slučaju dve leti, to pa radi tega, da se invalidu čimpreje pripomore do samostalnosti, da se mu zagotovi eksistenca. Po končani učni dobi nabavi se invalidu potrebno orodje za izvrševanje njegove obrti in nakaže posebna podpora v obliki posojila, da si invalid osnuje oziroma izboljša svoj pridobitni položaj.

Poleg strokovne izobrazbe povdara načrt tudi posredovanje dela. V to svrhu je potrebno preskrbeti delovna mesta, ki so za invalide prikladna in za katera so invalidi fizično sposobni. V prvi vrsti so mesta v državni službi rezervirana za invalide. Vsporedno s tem zasleduje načrt akcijo, da razna podjetja sprejemajo invalide v delo. Javna in privatna podjetja, kjer deluje 15 do 20 delavcev morajo zaposliti enega invalida, na vsakih nadaljnjih 10 delavcev pa še po enega invalida pod enakimi pogoji. Glede plača in dela. Na ta način bo državi olajšano breme, v invalidu pa se bo vzbudil čut, da je zopet postal človek, ki je sposoben za vsakdanje življenje.

V navedenem smo spoznali dva problema namreč finančni in gospodarsko-socialni, na podlagi katerih je mogoče rešiti invalidsko vprašanje. Oba problema tvorita temelj načrta invalidskega zakona, ki bo v socialnem pogledu deloma zadovoljil invalide, ako ga ustavotvorna skupščina v polni meri odobri, dasiravno so nekateri člani okrnjeni in nepopolni ter proti volji zastopnikov invalidov vnešeni v ta načrt.

Iz konference v Beogradu.

Ministrstvo za socialno politiko je izdelalo načrt invalidskega zakona in sklicalo dne 19. septembra t. l. konferenco v Beograd, da pretrese načrt in izreče o njem svoje mnenje. Konferenci, ki je trajala do 5. t. m. so prisostvo-

vali zastopniki prizadetih ministerstev in invalidskih organizacij. Konferenco je otvoril g. minister za socialno politiko dr. Vekoslav Kukovec in izrazil željo, da ista čimprej konča svoje delo, da bi mu na ta način bilo omogočeno že koncem t. m. predložiti načrt ustavotvorni skupščini v odobritev. Toda na prošnjo predsednika središnega odbora udruženja vojnih invalidov tov. Stevanoviča se je konferenca odgodila za tri dni. Središni odbor namreč ni prejel pravočasno obvestila kdaj se vrši konferenca, vsled česar tudi ni mogel sklicati predkonference, na kateri bi člani središnega odbora skupno z delegati oblastnega odbora Ljubljana, Zagreb, Split, Sarajevo pretresli načrt in se pogovorili o skupnem nastopu na konferenci.

Ko se je ugodilo prošnji, je sklical tov. Stevanovič sejo delegatov, katere so se udeležili nekateri člani središnega odbora, ki so izdelali poseben načrt invalidskega zakona. Isti so predlagali, da se ta načrt radi ugleda invalidskega udruženja predloži konferenci, ki naj razpravlja o njem, a ne o načrtu, ki ga je izdelalo ministerstvo za socialno politiko. Predlog bi bil izvedljiv, ako bi središnji odbor svoj načrt pravočasno dostavil posameznim oblastnim odborom na vpogled in ako bi konferenca pristala na to, da ovrže načrt ministerstva in razpravlja o načrtu središnjega odbora. Vpoštevajoč navedene razloge se je sklenilo razpravljati o načrtu ministrstva ter zahtevali v njem izpremembe in staviti predloge na podlagi načrta središnega odbora. Do dneva, ko je začela delovati konferenca, so predelali delegati oblastnih odborov skupno z delegati središnega odbora v načrtu 35 členov, v katerih so se sporazumeli. V smislu ujedinjenja vseh invalidov, ki se je izvršilo 6. septembra t. l., zahtevali so vsi delegati enoten nastop in sklenili, da tov. Stevanovič kot predsednik središnega odbora udruženja vojnih invalidov edinstveno brani invalidske interese na konferenci. Razumljivo je, da je edinstvenost vseh zastopnikov invalidskih organizacij rodila tudi lep uspeh. Naši predlogi so prodrli, našim zahtevam se je ugodilo. Osnoval se je redakcijski odbor, ki so ga tvorili 1 zastopnik ministrstva za socialno politiko in 2 zastopnika invalidskih organizacij. Naloga redakcijskega odbora je bila na podlagi različnih predlogov in pripomb sestaviti končni načrt invalidskega zakona, ki naj ga podpišejo vsi, ki so prisostvovali konferenci.

Toda žalibog edinstveni nastop na konferenci ni dolgo trajal, nastal je razdor med invalidi Srbije in Črne gore ter takozvanimi prečanskimi invalidi. Vprašajmo se, kdo je to povzročil, da se niti invalidi, vojne žrtve ne moremo sporazumeti, da nas niti nesreča ne more združiti. Povod se nahaja že v načrtu samem, vzrok pa v trdoglavosti in zaslepljenosti tovariša Stevanoviča, v katerem smo vedno gledali pravega boritelja jedinstva organizacije, toda smo se razočarali.

Pri členu 36. načrta invalidskega zakona, ki govori o brezplačni vožnji, razvila se je obširna debata na predkonferenci, kateri so prisostvovali delegati središnega in oblastnih odborov. Pereče vprašanje je bilo namreč, kdo bo izdajal objave za prosto vožnjo. Dosedaj je užival ta privilegij edino le središni odbor, ki si ga je hotel pridržati tudi za bodoče. Toda v administrativnem pogledu je nemogoče, da bi središni odbor vedno v pravem času dostavil oblastnim odborom potrebne objave. Zato so delegati oblastnega odbora Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Split, predlagali, da naj objave izdaja središni odbor, toda jih mora po potrebi staviti na razpolago oblastnim odborom, ki moralno in materialno odgovarjajo za prevzete objave. S tem predlogom se ni strinjal tov. Stevanovič in je kot predsednik središnega odbora kategorično zahteval, da objave izdaja središni odbor sam. Vsi poskusi priti na kakršenkoli način do sporazuma so se razbili ob trdoglavosti in neuvidevnosti tov. Stevanoviča, ki je izjavil, da prekine vse odnose z zastopniki oblastnih odborov, ako ne priznajo tega, kar zahteva on kot predsednik središnega odbora. Razumljivo je, kaj je vodilo tov. Stevanoviča, da je vztrajal na svojem stališču. Zavedal se je namreč, da bi se pri členu 36. vendar mogli in morali sporazumeti, toda njegov namen je bil razdvojiti srbske in črnogorske ter prečanske invalide radi tega, da mu bo na ta način na konferenci lažje braniti člen 99., ki je v zvezi s členom 37. načrta invalidskega zakona. Kar je hotel, je dosegel. Edinstveni nastop na konferenci je prenehal, pojavili sta se dve skupini: eno so tvorili srbski in črnogorski invalidi, drugo prečan-

ski invalidi. Ta razkol ni nastal toliko radi člena 36., temveč radi člena 99., ki ga je hotel tovariš Stevanovič uveljaviti na vsak način in ga je branil do skrajnosti.

Kaj zahteva člen 99.? Člen 99., ki ga je na zahtevo središnega odbora vrnilo ministerstvo za socialno politiko v načrt invalidskega zakona priznava dosedanjim polnim invalidom Srbije in Črne gore brez obzira na njihovo telesno nesposobnost 100% nesposobnosti, polinvalidom pa 50%. Ta člen je v notranji zvezi s členom 37., ki govori o priznanju invalidnine z ozirom na telesno nesposobnost, kar pomeni sledeče: invalid s 100% nesposobnosti prejema polno invalidnino, a invalid z manjšo stopnjo nesposobnosti sorazmerni del polne invalidnine. Pri natančnem razmotrivanju obeh členov nastane vprašanje, kdo je polni invalid?

Po starem srbskem zakonu dele se invalidi v polne in pol-invalidne. Za polnega invalida se smatra tisti, ki mu manjka noga, roka itd., ne glede na to v kakšni meri, a vsi ostali spadajo v kategorijo pol-invalidov. Drugače je v novo pridruženih krajih, kjer se invalidom ocenjuje njihova nesposobnost po odstotkih z ozirom na dejstvo, v kakšni meri mu je pokvarjen del telesa. Razliko vidimo na prvi pogled. Invalid Srbije in Črne gore, ki mu je amputirana roka v zapetju je poln invalid in se mu po členu 99. prizna 100% nesposobnosti, medtem ko se prečanskemu invalidu z isto amputacijo prizna le 70%. Razvidno je torej, da načrt s členom 37. in 99. ustvarja dvolično mero za priznanje invalidnine. S členom 99. favorizira se en del invalidov na škodo drugih. Toda, ako se tvori nov zakon, mora biti ta za vse enak. Vsi smo državljani ene države, imamo enake dolžnosti in enake pravice. Ako bi člen 99. ostal v celoti povzročil bi ne samo nezadovoljstvo med invalidi, ki bi spoznali, da se jim godi očita krivica, nego bi nekatere politične frakcije našle v njem orožje proti državnemu edinstvu. Ne toliko v interesu invalidov, temveč v interesu državnega edinstva zahtevali so delegati vseh oblastnih odborov, da se temeljna invalidnina vsem na enak način prizna, a invalidom Srbije in Črne gore, kakor tudi dobrovoljcem, naj se za zasluge, ki so si jih pridobili za narodno osvobodjenje in ujedinjenje prizna poseben dodatek.

V tem smislu stremeli so delegati odborov z vsemi silami za to, da dosežejo sporazum s središnjim odborom oziroma z njegovim predsednikom, toda zaman. Tov. Stevanovič je pozabil na edinstveno organizacijo in jo ni priznaval. Zato so se delegati oblastnega odbora, Ljubljana, Zagreb, Sarajevo, Split priključili predlogu saveza jugoslovanskih dobrovoljcev, ki je zahteval, da se v interesu državnega edinstva člen 99. briše, a invalidom Srbije in Črne gore, kakor tudi dobrovoljcem, naj se prizna poseben dodatek za zasluge.

Niti naši dobrovoljci, ki so se borili v Dobrudži in na solunski fronti za svobodo vsega jugoslovanskega naroda, niso mogli prepričati tov. Stevanoviča o tem, kakšne posledice bi povzročil člen 99., ako bi ostal v celoti. Ostal je zagrizen in kot predsednik središnega odbora je negiral ujedinjenje izvršeno na konferenci 6. septembra t. l. Razdvojil je invalide, toda kljub obstoječi razdvojenosti sprejela je konferenca v večini naše zahteve, ker so zastopniki vlade uvideli potrebo stvoriti invalidski zakon v zadovoljstvo invalidov. Konferenca je pretresla načrt invalidskega zakona vsestransko, dolžnost ustavotvorne skupščine pa je, da ga v polni meri odobri.

Invalidske organizacije in politično strankarstvo.

Živimo v dobi zelo razburkanega političnega življenja. Naša mlada država se vije v porodnih bolečinah ter išče tri leta pomoči pri vseh državotvornih in nedržavotvornih političnih strankah, katerim pa vsem skupaj, — kakor se zdi, — ni dosti mar dobrobit države in njenih državljanov, ampak jim gre predvsem za lastno strankarsko korist. Čestokrat smo razmotrivali v in izven naše organizacije o vprašanju, ki bi bilo umestno, da se naša organizacija v celoti nasloni na to ali ono izmed teh političnih struj ter ji izroči zastopanje naših teženj in koristi. V naslednjem hočem na kratko navesti vzroke, ki so nas odvracali od tega koraka.

Naša organizacija je strokovna značaja. Vsakdo, kdor pozna naše politične razmere, ve,

da je pri nas vsaka strokovna organizacija na politični podlagi nemogoča. Danes smo že vsi politično toliko prebujeni, da bi pretežni del mase ne hotel nekaterim voditeljem organizacije na ljubo prebarvati svojega političnega pričanja z drugo politično barvo. Vse naporno in z mnogimi žrtvami združeno delo za ujedinjenje vseh invalidskih organizacij v Jugoslaviji, bi se nam mahoma izjalovilo, ker prepričan sem, da bi Slovenija v najkrajšem času imela najmanj tri invalidske organizacije, čim bi se sedanja splošna organizacija prelevila v politično-strankarsko. Zavedati se moramo, da hočemo v naši organizaciji združiti vse one, ki so postali več ali manj žrtve vojne furije, ker le tako damo lahko dovolj opore in moči zahtevam po izboljšanju svojega gmotnega in socialnega položaja. Kakor krogle niso izbirale niti liberalcev niti klerikalcev niti socialistov niti demokratov niti radikalcev, kakor smo prenašali vsi enake napore, vsi trpeli enake muke, vsi krvaveli iz svojih ran in pretakali svojo kri, tako se moramo vsi, ne oziraje se na politično pripadnost vsakega posameznika združiti in skupno povzdigniti svo glas, ki bo le na ta način tako močan, da bo končno vendar našel odmev v srcih onih, ki nam edini morejo in morajo pomagati. Za vse torej mora biti prostora v naši organizaciji, vkljub temu pa naj ostane politična individualnost vsakega posameznika neokrnjena!

Ob volitvah v ustavotvorno skupščino so nam različne politične stranke ponujale svoje programe. Da, tudi o našem vprašanju smo našli drobce v teh programih. Ali bi torej vendarle ne bilo bolje, da bi šli čez drn in strn za eno izmed teh strank in njenim programom? Ali bi morebiti ne mogli imeti več upanja, da se naše vprašanje na ta način čim preje in čim bolje reši? Ali bi neposredno ne koristili več tako tudi onim svojim tovarišem, ki bi se izogibali politične invalidske organizacije? Tudi tu odgovor ni težak, saj vemo, da so programi vseh strank, zlasti še za dobo volitev, nadvse lepi. Vprašamo pa se, — in to z vso pravico: Kdo nam pa jamči, da bo ta stranka hotela, in če bi hotela, da bo tudi mogla izvesti svoj program? Samo en pogled v realno politično življenje nas prepriča, da bi zastoj iskali rešitve, pa bilo pri katerikoli stranki. Najmočnejše parlamentarne stranke niso danes niti tako močne, da bi mogle oživotvoriti vsaj prvo in glavno točko svojega programa. Kaj naj si torej obetamo od teh strank in kaj od drugih — manjših? Odgovor je na dlani.

Zato se nam zdi mnogo bolj priporočljivo, da si ne vezemo rok, ampak da si ohranimo prosto pot do vseh strank, da z mirno zavestjo in enako upravičenostjo stopimo pred vsako in od vsake brez strahu terjamo naše pravice. Vse stranke morajo spoznati in poznati naše težnje ter jih podpirati. Zato ne smemo nikdar dopustiti, da bi postalo naše vprašanje monopol ene same politične struje, ker bi s tem postalo že tudi igrača, ki bi se jo druge stranke posluževale iz same strankarske zagrizenosti za tako izigravanje, kakor smo to opažali in še opažamo pri drugih tako resnih in težkih socialnih vprašanjih, kakor je n. pr. valutno vprašanje, agrarna reforma itd.

Končno hočemo pogledati še v bližnjo preteklost. Vi, politiki in ve, stranke! Koliko pa ste storili tekom dolgih treh let za invalide, vojne vdove in sirote? Z zadovoljivim odgovorom na to vprašanje si morete pridobiti naše simpatije; hitite torej! — Odgovora ne čujemo in dolgo bi lahko čakali. Mi, prizadeti, najbolje čutimo, koliko se je v tem času prezrlo, omalovaževalo, opustilo in zamudilo na naš račun. Krive pa so vse stranke — ali pa nobena.

Iz vsega navedenega sledi, da je edina rešitev naš vseh, da ostanemo na poti, ki smo si jo začrtali že iz vsega početka v svojem programu in ki vodi mimo vseh strank do končnega cilja, do pravega, človeka vrednega življenja. Strniti hočemo svoje vrste ne v razredno, temveč v stanovsko borbo proti vsem onim, ki so za časa vojske iz naše krvi kovali zlato za svoje nikoli polne žepe, pa naj bodo pripadniki katerekoli politične smeri!

Načelstvu invalidskega odseka v Ljubljani.

Vojašnica ali invalidski dom? To vprašanje se nam vsiljuje, ko slišimo pritožbe čez prepoved načelstva, da invalidi ne smejo čitati v čitalnici zavoda političnih časopisov. Ne vemo kaj je

dalo načelstvu povod za to neumestno prepoved. Mogoče je vplival še duh po nekdanji vojašnici ali pa vojaški zapori, ki se še dandanes nahajajo pod sedežem vrhovne komande invalidskega odseka. Načelstvu priporočamo, da naj nikar ne pozablja, da fizični pohabljeni potrebujejo tudi duševne hrane. Prazne omare in lepo popleskane mize, katerih se še ni prejela nobena črka ali številka vsled pritiska komolcev čitalcev, to je slika, ki jo dobi posetnik čitalnice invalidskega doma v Ljubljani. Invalidi, ki se nahajajo v invalidskem domu, so učenci, ki se pripravljajo za svoje nove poklice. To so svobodni državljani in od njih se pričakuje, da se bodo v najkrajšem času pripravili za samostojno življenje. Kdor hoče biti samostojen, mora tudi zasledovati razvoj dnevnih dogodkov, ki so merodajni za spoznavanje gospodarskega kulturnega, narodnega in političnega življenja. Načelstvo ni še do danes poskrbelo za primerna podučna predavanja. Odkod naj torej invalidi črpajo duševno hrano, ki naj jim nudi možnost, da vsaj za trenotek posvetijo svoje razmišljanje drugim važnim vprašanjem in ne le materijalnim skrbem. Zahtevamo, da načelstvo prekliče svojo prepoved, ter čimpreje poskrbi, da bodo invalidi imeli ne samo vse ljubljanske, marveč vse jugoslovanske časopise na razpolago, ker Domoljub, Bogoljub in rožni venec — imajo bol posmrtno kod pa dosmrtno vlogo.

Uredništvo.

DOPISI.

Poročilo o delovanju nadpreglednih komisij. Zastopnika naše organizacije pri nadpregledni komisiji za Kranjsko poročata tozadevno sledeče: Nadpregledi so se začeli s 1. septembrom t. l. in so se do danes izvršili za Ljubljansko okolico, Kamnik, Škofjaloka, Kranj, Golnik, Radovljica in Logatec. V vsemu je bilo dosedaj nadpregledanih okoli 2000 invalidov, od katerih je bilo približno okoli 40 priznanih za sposobne, približno 30 za pomožno vojaško službo, nekoliko njih je bilo priznanih z 10% nesposobnosti. Gotovemu številu se je priznalo invalidnost za dobo enega leta z ozirom na nedoločeno stopnjo bolezni. Glede odmere % se pripominja, da se sedanja uredba o nadpregledu bistveno razlikuje od prejšnje in sicer tako, ker vpoštevava višje pokojnine. Da se nikomur ne zgodi krivica pri oceni hibe, posebno pa v kompliciranih slučajih, predlagata zastopnika invalidov, da se za vsak tak slučaj izvrši konstatacija po specialistih, za kar izstavi že nadpregledna komisija potni list za v Ljubljano ali v Zagreb. Vse invalide prosimo, da v lastnem interesu vpoštevajo sklep komisije, ko se jih določi za konstatacije po specialistih. Komisija kot taka je strogo vezana na uredbu, dasiravno je ta nejasna in pomanjkljiva. Namen konstatacije po specialistih v večjih bolnicah ni samo ta, da se natančno ugotovi bistvo hibe, temveč da se v konkretnih slučajih celo ovrže oziroma izpopolni pomanjkljivost uredbe v prid invalida samega. V interesu vseh invalidov svarimo, naj se nikar ne skuša pred komisijo nastopati s kako prevaro glede neobstoječe hibe ali bolezni, ker to le ovira hitro poslovanje komisije in zamore povzročiti neprijetne posledice prizadetemu. Nadalje prosimo vse invalide, ki prihajajo k nadpregledu, da opuste grdo navado, da se opijajo in razgrajajo ter s tem motijo redno in hitro poslovanje komisije na škodo sebi in drugim, ker s tem se znatno kvari ugled invalidov pred javnostjo.

Zidani most-Laško: Invalidi nam poročajo sledeče: Dne 30. septembra t. l. se je vršil nadpregled vojnih invalidov v Laškem. K temu nadpregledu se je oglasilo precejšno število invalidov, da se jim končno odmeri pravilna stopnja invalidnosti. Potek nadpregleda se je končal na ta način, da se je vsaki med prizadetimi z ogorčenjem in psovko povrnil na svoj dom. Navesti hočemo samo en slučaj: Invalid je bil ranjen v hrbet, prav tik križa, kar mu je povzročilo rano 10 cm dolgo in 3 cm globoko, in ta rana ga danes pri delu zelo ovira. Ta invalid ima še danes kroglo v telesu, ki mu je povzročila to zelo komplicirano rano. Bil je že nešteto krat pri nadpregledu v stari Avstriji, kakor tudi v Jugoslaviji ter se mu je redno in nespremenjeno priznalo 30% invalidnosti. Dne 30. sept. t. l. ga pa nadpregledna komisija ni več pripoznala za invalida. Nobeden ugovor na mestu ne pomaga, nobena prizivna komisija ne bode več tega človeka vnovič proglasila invalidom, nikdo

ne bode več povpraševal ali bo mogoče takemu človeku brez vsake državne pomoči vzdržati ravnotežje v borbi za obstoj. Nihče izmed teh gospodov pri komisiji ne misli na to, da krogla v človeškem telesu zamore povzročiti najhujšo komplikacijo. Gospodje ne mislijo na to, da mora taka žrtev v slučaju potrebe zdravniške pomoči plačati vse stroške sama in to zato, ker ni invalid glasom izreka nadpregledne komisije. **Gospodje kam vodi to?** Tu je naveden samo en slučaj, kateri v kratkih obrisih dokazuje površno in krivično ocenjevanje invalidnosti, v pretres onim, kateri izvršujejo nadpreglede. Zalostno ampak resnično, da se konstatira v zadnjem času od teh nadpregledov po novi naredbi, da bode čez 50—60% invalidov obsojenih na milost in nemilost usode. Iz tega je razvidno, da je državna uprava nabavila zelo slab številni stroj za reduciranje števila invalidov. Po najnovejšem poročilu so nadpregledne komisije začele slaviti take orgije ne samo v celi Sloveniji, marveč tudi na Hrvaškem, Slavoniji, v Bosni in Hercegovini in Dalmaciji in izvojevati hočejo zmago nad mirnimi in nemočnimi vojnimi žrtvami. Pri nas vlada veliko ogorčenje tembolj zato, ker se marsikateremu krivično ocenjenemu **cičnično** pove, da je zmožen za lahko vojaško službo. (Op. ur. Procedura, da se izloči iz števila invalidov one, ki resnično zlorablajo naziv vojnega invalida, ni slaba, slaba pa je agitacija od strani države za bodočo vojno, ker pravi invalidi so one žrtve, katere bodo javno izpovedale kakšno plačilo se jim daje za trpljenje v vojni. Taka agitacija gotovo ne bo ugodno vplivala na vojne obveznike.) Smo prisiljeni da brezpogojno obsojamo tako delo komisije, ker brezobzirno površno ocenjevanje vojnih invalidov uničuje življenski obstoj mnogih najboljših braniteljev domovine. Prizadeti in neprizadeti častitamo reševalcem **socijalnega vprašanja**, ter kličemo: **Kar naprej zmaga je naša in ne Vaša!**

(Op. ur.) Takih pritožb dobivamo dnevno na sto in sto ter se zavedamo, da se bo tudi invalidska armada morala v doglednem času poslužiti skrajnega orožja, da brani svoje pravice. Želimo pa, da prizadeti faktorji še pravočasno spoznajo krivo pot, na katero so zašli in uvidijo, da si s takim postopanjem nakopavajo samo **sovrastvo**. Masa pa bode v vseh slučajih nastopala ter odklanjala vsako odgovornost, ker uvidevamo, da vsa dobra volja ne najde odmeva.

Društvene vesti.

Dramatični odsek poverjeništvu splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Ljubljano in okolico vprizori v nedljo dne 23. t. m. ob 8. zvečer v Ljudskem domu v Ljubljani L. Anzengruberjevo narodno igro „Krivopri-sežnik“. Vstopnice se dobe v predprodaji v Severjevi trafiki v Šelenburgovi ulici in v Koželjevi na Sv. Petra cesti 95. Invalidi in vojne vdove pridno segajte po vstopnicah ter pripeljite s seboj tudi svoje znance, da bo uspeh tem zadovoljivejši. Čisti dobiček je namenjen društveni blagajni in se preplačila z ozirom na njih dobrodelni namen hvaležno sprejemajo.

Smrtna kosa. Podružnica v Zagorju ob Savi je spremila dne 3. t. m. svojega tovariša blagajnika Jakoba Brvarja k zadnjemu počitku. Udeležba vojnih invalidov in vdov pri pogrebu je bila mnogoštevilna. Posebno ginljivo je vsakogar dirnila skupina treh invalidov, prijateljev pokojnega, ki so opirajoč se na palice nosili za krsto lep venec s žalnimi trakovi, ki so ga poklonili invalidi in vdove.

Tovariši in tovarišice so na najlepši način izkazali čast in hvaležno priznanje svojemu neumornemu, vestnemu in nesebičnemu zastopniku in dragemu tovarišu.

Bodi mu lahka domača zemlja! Vzor tovariš ostane vedno v spominu vsem tovarišem in soboriteljem za pravice vojnih žrtev.

Družini blagega pokojnika izreka centrala skupno z Zagorsko podružnico za bridko izgubo najiskrenejše sožalje.

Komaj se je zasul en grob, že nam poročajo z **Golnika**, da je v tamkajšnjem zdravilišču podlegel zavratni jetiki drugi tovariš v cvetu mladosti od 25 let, vojni invalid **Joško Strehar** iz župnije Krašnja.

V invalidskem domu v **Rogaški Slatini** je umrl 7. t. m. vojni invalid **Legvart Karol** iz Šmarja pri Jelšah.

Blag spomin jim ohranijo vsi tovariši in tovarišice, vojne žrtve, prizadetim pa izrekajo iskreno sožalje.

Ko registriramo v tako kratki dobi tri smrtne slučaje ter če pomislimo, da je v naših vrstah najmanj še enkrat toliko smrtnih slučajev, o katerih ne vemo, se vkljub temu, da smo bili navajeni gledati skladišča mrtvih na bojiščih, nehote zamislimo, kako brezčutno je postopanje onih, ki lahkomišljeno grene težko življenje vojnim žrtvam.

Pri ti priliki se spomnimo na besede onega uradnega zastopnika invalidov in vdov, ki je svoječasnno izrazil svoje mnenje, da bo invalidsko vprašanje rešeno še le čez 30 let. Mi pa smo mnenja, da bo narava pospešila rešitev in razbremenila reševalce našega perečega vprašanja v njih velikih skrbah za nas.

Merodajne oblasti prosimo v imenu palih listov, da ne pozablajo na sirote in družine umrlih temveč, da brez odlašanja človekoljubno nudijo pomoč, kjer je potreba nujna.

Razpisane službe za invalide.

RAZPIS NATEČAJA ZA SLUŽBO DRŽAVNIH CESTARJEV.

V območju gradbene direkcije za Slovenijo je popolniti **sedem mest državnih cestarjev**, in sicer v okrožju gradbene sekcije v Ljubljani 2, v Novem mestu 2 in v Mariboru 3, z mesečno mezdo 60 kron, s pravico do osem štiriletnic po 6 kron mesečno in nadomestkom za službeno stanovanje v letnem znesku 100 kron za one, ki niso nastanjeni v cestarski hiši.

Dokler velja naredba o draginjskih dokladah, se izplačujejo te doklade cestarjem; in sicer po 28 kron na dan, ženam in otrokom do 16. leta pa po 8 kron na dan.

Pravilno kolkovane prošnje je vložiti pri gradbeni direkciji za Slovenijo v Ljubljani (Turjaški trg št. 1) ali pa pri vodstvu gradbene sekcije dotičnega okrožja do dne

31. oktobra 1921.

Prošnji je treba priložiti:

1. rojstni in domovinski list;
2. spise o dovršeni vojaški službi;
3. uradno-zdravniško spričevalo o telesni usposobljenosti za to službo;
4. izpričevalo o nrvnosti;
5. dokazilo, da je prosilec več slovenščine v besedi in pisavi (šolsko izpričevalo);
6. mesta se podele definitivno po enoletnem zadovoljivem službovanju, onim pa, ki so v cestarskih poslih že izvežbani, takoj ob imenovanju.

Prosilci izurjeni v stavbni stroki, nadalje oni, ki so bili že zaposleni pri vzdrževanju cest kot stalni delavci, in vojni invalidi, ki so sposobni za tako službo imajo prednost.

Državna protezna delavnica v Ljubljani potrebuje za mavčenje (gipsanje) in izdelovanje mavčenih modelov delavca, ki je po poklicu kipar, kamnosek ali sorodne stroke. Za sprejem pridejo v prvi vrsti invalidi v poštev. Oni, ki reflektirajo na to delo in stalno službo, naj se zgledajo pri vodstvu imenovane delavnice v Ljubljani pred srednjo teh. šolo (obratno šolo). **Z dovolitvijo zdravstvenega odseka za Slovenijo v Ljubljani št. 11.248/21** z dne 3. oktobra 1921 se razpisuje v začasno namestitev služba upravitelja studenčnega obrata v državnem zdravilišču v Rogoški Slatini.

Pogoj za namestitev je temeljita trgovska izobrazba, večletno službovanje v trgovini in korespondenca v srbohrvatskem, slovenskem in nemškem jeziku. Prednost imajo absolventi trgovske šole, če so izpolnili navedene pogoje.

Plača je vselej enaka prejemkom državnih uradnikov IX. čin. razreda, poleg prostega stanovanja s prosto kurjavo in razsvetljavo. Razen tega dobiva upravitelj studenčnega obrata po dogovoru delež čistega dobička od prometa z mineralno vodo.

Pravilno opremljene prošnje naj se pošljejo do **1. novembra 1921** na „Ravnateljstvo državnega zdravilišča v Rogoški Slatini.“

Razpisi tobačnih trafik.

Finančno okrajno ravnateljstvo v Ljubljani je razpisalo dne 4. t. m. **23 trafik** (Ur. list št. 123 od 10. okt. 1921) in sicer: v področju finančne kontrole **Ljubljana I šest:** Prevoje št. 38, Pod-

kraj št. 24, Trojane št. 30, Podgora (Zlato polje) št. 21, Izlake st. 37 in Nasovče št. 4; v področju finančne kontrole **Novomesto dve**: Dragatuš št. 30 in Sp. Lokvica št. 19; v področju finančne kontrole **Mokronog štiri**: Gmajna št. 6 in 17, Št. Lovrenc št. 9 in Leskovec št. 43; v področju finančne kontrole **Kočevje pet**: Kompolje št. 42, Stari log št. 65 in 71, Klinja vas št. 33 in Željne št. 28; v področju finančne kontrole **Ljubljana II štiri**: Sp. Zadobrova št. 5 in Gor. Zadobrova št. 19 ter Gorenje Golo št. 13 in Škrilje št. 48; v področju finančne kontrole **Kranj ena** t. j. v Trbojeh št. 36.

V razglasu so natančno označeni vsi pogoji za vlaganje ponudb, ki se morajo poslati na finokrajno ravnateljstvo v Ljubljani najkasneje do 10. ure, na dan, ki je določen kot zadnji termin.

*

Finančno okrajno ravnateljstvo v Mariboru je razpisalo dne 26. sept. t. l. **20 trafik** (Ur. list št. 123) in sicer: za fin. kontrolo **Dolnja Lendava petnajst**: Žitkovci št. 17, Bogojina št. 73 in 134 (združenje), Dolnja Lendava št. 239, Kobilje št. 31, 41 in 167 (združenje v eno), Gornja Bistrica št. 12 in 26 (združenje), Turnišče št. 10 in 20 (združenje) ter Turnišče št. 114 in 117 (združenje). Za fin. kontrolo v **Celju dve**: Nova cerkev št. 21 in Ojstriška vas št. 42; za fin. kontrolo **Gornja Radgona ena**: Paričjak št. 28; za fin. kontrolo **Maribor dve**: Pragersko št. 19 in 37, se združite v eno.

Ponudbe za navedene trafike se morajo vložiti na fin. okr. ravnateljstvu najkasneje do 25. t. m. ob 10.

*

Isto ravnateljstvo je razpisalo dne 5. okt. t. l. še 19 trafik (Ur. list št. 125 od 25. t. m.) in sicer v področju fin. kontrole **Celje dve**: Zagrad št. 67 in Prihova št. 38; v področju finančne kontrole **Dolnja Lendava devet**: Strehovci št. 78 in 106 (se združite), Mala Polana št. 19, Renkovci št. 90, Nedelica st. 91, Peteševci št. 34, Črensovci st. 3, 7 in 117 (združenje v eno); v področju fin. kontrole **Hodoš (Prekmurje) dve**: Bačkovi št. 30 in 35 (se združite); v področju fin. kontrole **Šmarje pri Jelšah tri**: Mala Pristova št. 3 in Belo št. 21 in 28 (zdrženje v eno); v področju fin. kontrole **Maribor tri**: Vratje št. 17, Lokavec št. 15 in Pekre št. 3.

Za te zgoraj navedene trafike je vložiti ponudbe pri fin. okr. ravnateljstvu v Mariboru najkasneje do 4. novembra 1921 ob desetih.

Natčinnejši podatki o donosu in stroških, ki jih je imel dosedanj imetnik trafike, so razvidni pri finančnem okr. ravnateljstvu v Mariboru ozir. Ljubljani in pri navedenih pristojnih okr. upravah finančne kontrole.

Vsi podrobnejši podatki, na katere se je ozirati pri napravi ponudb na predpisanih obrazcih, da se bodo mogle ponudbe vpoštevati kot sprejemljive, so glede vsake trafike razvidni iz celotnega natečajnega razglasa, ki je nabit na uradni deski pri finančnih okr. ravnateljstvih v Ljubljani in Mariboru in na uradnih deskah občin, pod katere spadajo posamezne trafike.

Invalidi in vdove, kateri prosijo za podelitev trafik, smejo namesto jamščine položiti jamstveno izjavo invalidskega odseka v Ljubljani.

Glede ofertalnih licitacij za glavne zaloge tobaka obveščamo vse interesente invalide in vojne vdove, da je uprava monopola v Beogradu izjavila našim zastopnikom sledeče: glavne zaloge se bodo oddajale v Sloveniji v prvi vrsti le invalidom in vdovam, ki so jih že dosejaj imeli. V slučaju, da ne izpolnijo zahtevanih pogojev, oddale se bodo drugim ponudnikom.

Po nanovo predelanem načrtu invalidskega zakona je dolžna uprava monopola oddajati 4% čistega dobička invalidskim organizacijam v državi.

Centrala.

URADNI RAZGLASI.

Veselični davek.

V veljavo je stopil nov, takozvani veselični davek, ki se pobira od vsake prireditve, na kateri se ljudstvo zbira radi zabave in razvedrila, kot so n. pr. predstave v gledališčih, cirkusih, kinematografih, koncertih, plesne prireditve, glashbene prireditve, dirke, gugalnice itd. sploh vse prireditve, ki se vrše z vstopnino ali brez vstopnine, ne glede na to, na kakšen način se pobira vstopnina, bodisi s prostovoljnimi prispevki, članarino pri društvih itd. Oproščeni od

veseličnega davka so: zabave na vaških slavnostih, cerkvenih slovesnostih, narodnih svečanostih, ako se prirejajo na krajih, ki so za to določeni. Nadalje so oproščeni koncerti in zabave, ki jih prireja šolska uprava ali šolska mladina v šolskih prostorih v korist učencev dotične šole. Istotako so oproščena veseličnega davka poučna predavanja, poučne ali gospodarske razstave, orlovska in sokolska društva, športna društva, ako te prireditve niso v zvezi s plesno veselico, nadalje prireditve prostovoljnih gasilnih društev v svrhu nabave gasilnega orodja ali gasilnih priprav. Višina veseličnega davka je odmerjena sledeče: 10% od gledaliških, koncertnih in drugih prireditev, ki so umetniškega značaja, ako to potrdi oblast, in ako niso v zvezi z plesnimi prireditvami, od vseh ostalih prireditev se pa pobira 20% veseličnega davka. Višina davka se odmerja od vrednosti vstopnic in sicer od celotno vplačanega zneska. Vsaka vstopnica se mora dati 24 ur pred prireditvijo pri davčnem uradu žigosati. Vstop k zabavam brez žigosane vstopnice je strogo prepovedan. Vstopnice morajo biti vezane v knjižice, imeti označeno vrednost in razdelejne v tri dele: juksto, talon (vstopnica) in kupon. Pri vstopu na prireditve mora prireditelj odtrgati od vstopnice kupon, tako, da ostane stran, ki samo talon (vstopnica). Če kupon ni odtrgan, se kaznuje z globo od 20 do 200 dinarjev. Ako za prireditve niso določene posebne vstopnice, mora prireditelj vpisati v poseben seznam vse osebe, ki so plačale vstopnino ter tudi višino vplačanega zneska. Ta seznam mora prireditelj odpisati ter drugi dan izročiti davčnemu uradu, ki pobere veselični davek, ki znaša od 10—20%. Ta davek se odmerja od velikosti lokala, števila udeležencev itd. Kazenska določila za tozadevne prestopke so zelo ostra, kajti denarna globa se odmerja od 200—20.000 dinarjev. Kazen se naloži v prvi vrsti prireditelju zabave ali predstavniku društva, ako bi pa bila v tem slučaju denarna globa neiztirjliva, se globa iztirja od lastnikov lokala. Prošnja za povračilo takse od nerazprodanih vstopnic se mora vložiti v roku 5 dni pri davčnem uradu, ki je takso pobral. Taka prošnja je koleka prosta. Zoper kak tozadevni odlok je vlagati pritožbo v teku 15 dni na generalno direkcijo neposrednih poreza v Beogradu in sicer se mora pritožba vložiti pri davčnem uradu, ki je izdal dotični odlok. Pritožbe zoper razsodbe o kaznovanju v zadevah veselične takse je vlagati v treh dneh po dostavitvi razsodbe pri davčnem uradu, ki je razsodbo izrekel na delegacijo ministrstva financ v Ljubljani. Take pritožbe se morajo kolkovati s kolekom po 6 din. Vsa naša društva in prireditelje zabav resno pozivamo, da se teh določil drže zelo strogo in natančno, kajti tozadevne kazni so zelo hude.

*

Prošnje za prirejanje veselic. Vsled razpisa pokrajinske uprave z dne 8. oktobra 1921. št. 28970 razglša policijsko ravnateljstvo v Ljubljani glede dovoljenja prirejanja veselic nastopno: 1. Prošnja za prireditve društvenih veselic, plesov, družabnih večerov itd. mora predložiti društveni predsednik oz. njegov namestnik. Drugih veselic, kakor društvenih se sploh ne bo dovolilo. Prošnja mora vsebovati: čas in kraj prireditve, točni spored in natančni naslov prireditelja. 2. Ako bi se nameravalo raztegnati prireditve čez določeno policijsko uro, mora osebno prositi gostilničar, — ki bo izvršil v dotičnih prostorih novodom prireditve gostilničarsko obrt — za podaljšanje policijske ure. Prošnja mora vsebovati: čas in povod podaljšanja policijske ure in natančni naslov. Drugim, kakor koncesioniranim gostilničarjem oz. njenim oblastveno odobrenim namestnikom se podaljšanje policijske ure ne more dovoliti. Vsaka omenjenih prošenj, mora biti vložena 8 dni pred prireditvijo, je podvržena kolekovini 2 dinarjev in mora biti vsaki priložen kolek za rešitev v znesku 5 dinarjev.

Dolžnost vsakega člana je, da čita svoje glasilo in zbira naročnike. Podpirajte tisk. sklad!

Priloge za maskerado v invalidskem domu v Ljubljani. Oblačilni od... in... odseka se je sestaj pri seji, na katero je...

cal strokovnjake modiste, da pretresa vprašanje, kako bi obvarovali invalide pred dežjem in snegom, ki ga napoveduje pratika v obilju. Razpravljali so skrbni očetje dolgo časa in pogruntali ter modro sklenili, da s škarjami skrajšajo dolgot postavnih invalidov. Sklenjeno, naročeno, razrezano in všito je zunanje označje slovenskih invalidov. Modist Fregoli je zamudil angažma v Ljubljani in neprijetno ga bo prese-netil konkurenčni model, ki ga bodo raznesli v svet naši invalidi. Sicer pa ni enostaven izum, da nekdo obleče z enako količino blaga, ki ni iz gumija ali platina, 120 namesto 60 mož. Vsekakor senzacija, kakor Bogatirjev štedilnik, ki je v invalidskem domu podrl dvojna vrata. Ljubljansko občinstvo in tudi vsa dežela bo zadovoljna z najnovejšo modo, invalidom pa častitamo (ne zavidamo) za nov vir atrakcije. Občinstvo se bo nehote zanimalo za njih „rekele-šonerje“ in oni ne bodo več čutili suše v svojih žepih, ker krojači so morali natančno izmeriti dolgot od vrata do žepov suknjiča in voda se bo lahko stekala v prazne žepove in od tod v izdolbene pro-teze. S tem lahko odpade tudi prikrojevalni tečaj za krojače.

— hvaležni nosilci nove mode —

LISTNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVNIŠTVA.

Vsa poverjenišтва in podružnice, kakor tudi vse člane in članice spl. organizacije prosimo, da pridno nabirajo naročnike in prispevke za tiskovni sklad. Pri denarnih pošiljatkah poslužujte se položnic našega čekovnega računa. Ko odpošiljate prispevke za tiskovni sklad ali naročnino za več naročnikov skupaj, označite na zadnji strani položnice, t. j. v srednjem delu, posebej naročnino in prispevke za tiskovni sklad.

Poverjenišтва in podružnice, ki nabirajo naročnike, prosimo, da vpošiljajo izkaze z natančnimi podatki v smislu okrožnice na **upravništvu „Vojnega invalida“** — p. Ljubljana 7. Na ta naslov naj se vpošiljajo tudi vsi dopisi, ki se tičejo naročevanja in plačila naročnine.

Poverjenišтва in podružnice, ki so tako izsiljevale izdajanje društvenega glasila in so sedaj, ko je glasilo izšlo, ostale najbolj nemarne, tako, da niti ne razpečajo poslanih izvodov niti pošiljajo naročnine in prispevkov za tiskovni sklad, pozivljamo na delo, ker, če ne bomo začeli drugače govoriti z Vami.

Med tem, ko vsa društva in organizacije marljivo nabirajo prispevke, se naši tovariši in tovarišice ne zmenijo za svoje koristne in prepotrebne ustanove. Na delo torej tovariši in tovarišice, ker le tedaj nam bo zagotovljeno uspešno delovanje.

Inteligente invalide pa pozivljamo, da se zdramijo in nudijo društvu in še posebno društvenemu glasilu duševne hrane ali da se odkupijo za svoje nesodelovanje z izdatnimi prispevki za tiskovni sklad. Dovolj je že indolence in komodne kritike na račun onih, ki idealno in nesebično delujejo v najtežjih razmerah za skupno korist.

Trafikanti in trafikantije ter glavni založniki, ki ste oziroma bi morali biti kot vojne žrtve, člani naše organizacije in naročniki našega glasila, naročujte ga zase in razpečavajte ga drugim ter ne zahtevajte provizije, ker to je Vaša dolžnost.

Prošnja za en pisalni stroj.

Upravništvo in uredništvo „Vojnega invalida“ nujno potrebuje en pisalni stroj, nimata pa sredstev za nabavo tega. Zato se obračata z vljudno prošnjo na dobrosrčne podpiratelje potrebnih, da bi jima omogočili nabavo z denarnimi prispevki, ali, da bi kdo podaril kak pisalni stroj.

Dobrovoljni denarni prispevki se sprejemajo v pisarni centrale, St. Peterska vojašnica v Ljubljani, soba št. 3.

Glavni urednik: Berglez Srečko.

Glavni urednik: J. Blasnika nasl., v Ljubljani.